

GURE ITXASOETAN

"Nabarra" ateuna bera bakarrik "Belasko" eta beste ateun baten aurka burruka gogorrian

Kañoayak su-otska gori-gori, baña biotzak beroago, esan dausku mariñel batek. - Paxisten ontziak koldartuta iges egin dabe itxaso - zabalerantz ariñeketa bixian.

Gure itxasontzi batek paxisten arrantzako bat atrapau Ondarrua'ko kalan.-Eta egazkiñak atzian ez geratzearren "España" guda-ontzia zorotuta erabille dabe bonba-otsez

Espetxalduen aldaketak dirala-ta

Eskutuak argitzen

Ezin daikegu ixilik egon eta ez togu egon biat be. Euzkadi'ren eta bere gobernuaren ixena lurperatu eta loitu gura dabenen aurka itzak itz barik ekintzak ixan diran lez agertu biat doguz.

Gudan gabiltzan alderdi biotatik yentien aldaketak egiteko asmotan ebilan Euzkadi'ko gobernu. Europa'ko ordezkari ospatsubatzuk zihaldari (testigu) zirala.

Aldaketa ori etzan bakarik matasunafen egiten zana, sendi-banatu negar eta kaskak arindu eta legorizafien egiten zana, sendi ofeifako lagun banakatuak alkatuz. Espetxaldu edo detenidu batzuekanoa eideuteko asmuu zan, eta ez motz eta mifin.

Donibane Loitzun. Lenengo batzafa.

Euzkadi'ko gobernuaren eta Burgos'ko batzafaren ordezkariak auz-az-az. Zihaldari (testigu) Ingaldar'ko ordezkaria, Efi-ariako Gurutza Gofiarenen lendakaria eta Bayona'ko gotzaina.

Euzkadi'ko ordezkariak ixan e'eskada luze eta ugaria aurkestuten dau. Burgos'kuak pofot.

Bigafen batzafa.

Euzkadi'ko ordezkariak asmu gai bat erakusten dau, aldaketak auz-feru eruan nai ba'dira. "Burgos edo Salamanca, ko batzafak itza emon- go dau auferantzian uri idegirik ez suagatuteko egazkiñen bidez, alda- keta leku diranetan.

Paxisten ordezkaria ixilik.

Gero, beste batzafa baño len, Bilbao'ren gahian egazkiñak!

Itz-egitekotan gihan aldaketarik ez egolia non efua ixan dan adio- zaroten.

Egin dogun azalpenaren ondoren ixilik egolia deritxagu irakurleak euren eritxia egin dagien.

Saritan ixillasuna itz gustiak baño argi ta agertariago ixaten da.

Gordelekuak dirala-ta

Blokeo dalakoa

Erriaren eskaria

Gordelekuak dirala-ta ainbat eskari eta merkitu egiten dira aspaldian. Egazkiñak atozanien gentia nora jo jakin ezta ikus- en da safi, batzuek Bilbao, zafian. Sasi- balietan egin diran etxe bitarteko gorde- lekuak txiki dira eta atsuk eta umiak ha- larrik gordeleko ixentatu dira.

Bilbao'ko gordeleko geyago biat dauz gairindik Alderdi zaf onetan gordeleku- biak egin biat dira, nasaitasunez ezpa'da- le ziurtasunez egon al itxetako erara egaz- kiñak gahian dabiliztaian.

Efi osuak gordeleku geyago eskatuten dabez eta gure agintariak efiaren eska- lide ori beiten aleginduko dira, orañaf- ta lez.

Uste orixe dogu.

Alemania'ren erantzuna

Europa'n patxismoa nagusitu bear al da?

Paris.—Italia'k eta Alemania'k bialdu dabe azkenek bere, gudaritzazko erar- zuna. Atzo emen eutezan oafak Efra- za Berlin'en dagozan France ta England' ko ordezkariari.

Oafok ez dira biat afte argitalduko- antza, baña Italia'k dihoanen bafi zer- bait izan dogu.

Alemania'ri dagokionez, oaf ori iru ata- letan banatu ta azaldu leiteke, guk entzun dogunaren arabera.

Lenengo. Gudamutillak España'ra atz- eilik bialtzea galazoteatzaz, itunbena egi- eari ez deritxia, eta gudan ari diran aldi- betakoa galazi biat yakena ez dala gi- onak bialtzea bakafik baña guda-gayak, diru ta gauzak bialdutea bere zero ge- tendu bear da.

Bigafen. España'ko auziak atzetitafak- ta saftetako egime ortan beste baldintza- su be ezafi ta bete bear dala. Eguine ori

enforentsu ta egokia izateko, afozen in- dafa ta zer-ikusia ezerezu bear dirala, ta ezbesteko lateri- ordezkariak España' la- teferik alde egin.

Rusia ta Irugafen Enderia'lekoaren katezkoa da eskabide au, argi-argi da- gonoz.

Irugafen. Italia'k dagionez batean jo- katu nai dau Dextier'ka, eta beraz, efi- bi ofeifako gobernuen oaf erantzunak al- kafen ideko izango dira maminiex.

Jakiña zan ori alpaldion patxistak alkafi- uztan eta edef egiten baño eztabe jardun- eta euren jaritxiteafen.

Europa'ko gobernu efiizealek oraingoa- zelan jokatu daben, jakingafia litzake. Ausardiz beterik kukufukaka dabilzan lateri patxisak inoren bilduf ezitrala ad- itazo daroe, besteak etxe-zulo makal eta ikaratj egitiek ikusten dabez-eta.

Ingaldar'ko izparrak

Ingaldar'k naiko indarrak ba'dau biarkunezko gudaritzarik ipiñi barik

London.—Oraingo aldiñ England'ek- er jokatuz jardun bear dauan azalduz- ardan dan politiko galen batek. Gobernu- an eritxiak argi ta zantz azaldu ebazan- di gaitz onetan zer egokienik izango li- batean jalkiaz.

England'en bere, gudaritza naitaezkoa- nafiko dala esan daben izparringi afozak- to ofek dagoz. Efi ofetan gaur afte lez,- uke-denporan, gudari izan nai dabena ba- la eta izango.

Gudaritza arazuk eta mutillak oso e- foz antolatu daroez gentza alditan, eta oftan- ez dau eragotpenik lateri onek.

Bertoko izakera ta oiturrak ba-dakiez- zeintzuk eta zelakoak diran gure efi- aza- gututen dabenak.

Orezkero, ingelesak bide bafi bila- asi beafik eztabe izan gudarostea onjude- to eta beafizanak beteteko eta ezta izango- bere. Bakafik dira ofetarako naikoa, len- lez gaur be.

LAPURRAK ETA LAPURTUBAK

Patxista lapurak. — ¡Etfazezala estutu andre! Entozu lgaften Espa- ña gelahtuten diñardugula?

Españar errepublikako aginduak

Udal eta Komite gustiak ezerestuta geratzen dira

Valencia.—Efeepublika'ko Gobernuaren eguneroko dan "Gaceta"k agindu auxa iragartn dau:

Orain dagozan Udal eta Komite gustiak ezereztuak gelditzen dira.

Gobernadoreak efi-batzafak ixentauko dabez euren orde eta eunetan "Frente Po- pular"eko eta langile alkatasunetako or- dezkariek ipiñiko dabez.

Efi-batzaf onen ai eta zeregina udalak eukien berbera izango da.

Belgikarrak asarre

Degrelle paxistea itzal- diak egiten ariko da

Brusele.—Bere abefitk jaurti daben Degrelle belgikar patxistek itzaldia- k egiteko gertu dago, ta dihoenez Italia'n iratetxeak abindu dautsez euepatik pax- isten alde jardunaldiak egin daga- zan.

Italia'n ofen ondo artua izan dan- nentz jakin gura dau belgikar gober- nuak, asmo ofetaz bere asareñ agertu baño len.

Belgikaren artean, ordeñ, betondo- ilunez jaso dabe albista ori. Izparrin- giak agiri-agirian diñoe ori ezin ba- ketu leitekene dala.

Jaurbideak neuri ta beafeko ardura- artu bear dauala efiak gure dauan agindu-are sendo ta traunkofa izan de- din, eta ez edozein mukitsuk iraindu- teko langoa.

Belgikatik jaurtia izan dan aberki- de galuts baten esanak erbestetan za- balduteko aukerak emotea egin jasan- daie gobernuak eta are gitziago efiak.

MENDI GIBELEAN

Euzko gudaria dago
Mendi-gibelean,
Euzkadi aldeztuten,
Daukogun gudean.

Euzko ikurra dauko
Txapelaren ertzean,
Ezaguna izan daiten
Dabilen bidian

Jainko ta Lagi-Zafa
Zifiste osuan,
Daukoz biotz-bapuan
Bizi dan artian

Baita aurkitzen bada
Eritoz-unean,
Gogof ta adoretzu,
Itxaropenian,

Agertuko da beti
Etsayen aurrean.

Euzkotar zafen eta
gartezen artian,
Zuentzak esker-ona
Bada biotzean.

Euzko-gogua dago
Gaur txorta batian,
Zuorj opatzeko
Gargitzan ostian.

EMAKUME :::::
ABERTZALE - BATZA
gauzen
zoriketea
Gaur eta bijar

CORREO, 14, 2'GNA

Atzo afatsaldeko ordu bat eta er- dietan Basaldua jaunak artu gindu- zanian auxe esan euskun:

"Goxaldeko lenengo orduetan "Na- bafa" ateunak kañoi eta izkili azka- ren sutotsez "Velasco,"ri eta beragaz- ebilan beste ateun bateri jafaitu da- utse.

"Velasco,"k bere aldetik kañoi ots- ka erantzun dau. Gudaketea gogofa eta luzia ixan da eta Castro-gahian egin da. Gudaketa onen ondorenak agertzia gaitz da, ufin samaf ibili- diralako bategandik bestera eta ga- beko ilunak eta gurmink azabelako laga ondo ikusten.

Baño esan daikeguna da "Velasco" eta ateuna igeska juan dirala itxaso zabalerantz, eta ariñeketan juan be- "Nabafa" ateuna, ain zintzoki jo- katu dana, portura etofu da gudaketa ofen bafi emoten eta alzera urten da.

Ondafoa'ko kalan afantza-ontzi ba- tzuk ikusten ziralako gure motor bat itxasoratu da pusil batzuek ez eta pa- xisten ontz bat atrapau dau. Esan dauskuenez ontzi aretako tostarte- kuak onaxe ekafiko dabez guda za- ingoaren menpe lagaten. Bigafen au- golz-erdian igaro da.

Gure egazkiñak, jafaitu eban Ba- saldua jaunak, itxas-inguruak ikusten ebiltzala, "España" guda-ontzia bi- latu dabe Getari gahian eta bonbak jaurti dautsoez.

Onartekua Basaldua jaunak gober- nuko agiri lez esan dauskuna.

IZPAR BILA GEURE ALDETIK

Unerik eztozu galdu. Goizian gortz- Castro gaheko gudaketea jakin ordu- jo, izpar gosa jari gara. [Eta gure burtariñean tipi-tapa Portugalet- raño eldu.

Langile arpegiak bidlak, nekea- poizak... Lanaren zoritxafa irakufi- ixan dogu eurretan.

Portugalete inguruetan itxas-axe- mia zoli-zoli. An emen afantzale ar- pegiak bana-banaka, geroago ugari- jago. Portu gahian mordo galanta ontziari begira.

Gurea egin dogu, esan eta sartu- gara. Ao zabalik begiratu daukue- Baña mariñelak etzeñen nal eze- esan. Alpefikako ibilera ete?

An, ontziaren aude-aldian, gaste- bularisu bat. Beraganatu gara.

"E, kontuak jakiten zatoz bafaba- sori?, esan dausku bermiotafen iz- kuntzan. Kapitanak-e lagaten ba' dost...

Zer gertako bere

Francetarrak gudataldeak gertu daukez

Paris.—Plirneoa mendiak aldera las- ter baliko ditu bere gudasalak Fran- ce'k. España'n dabilzan milak ale- manak egin daitenaz odozturik, bere mugak zaindu beara somatu dau.

England'eko eta France'ko guda- agintariak egunotan batzurtuko eji di- ra, goyan diñoguna egiztau eskero, bear diran laguntan eta gayak izan dagiezan azkenengo lateri onek.

Pooper eta Deladier jaunak izketal- dia izan eben asteneze, eta ofixetaz- izan ebala diñoskue izpar-etxe batzuk.

Itzaldi ofen ostez, Alemani eta Itali- ren erantzuna, uste danez, ezetkoea ba'ltiz, France ta England'ek erabagi- zeatzak artu biar.

Atzeritarok dakañen saltza ofetan- gorabera andiagok sortu baño len. Es- paña'ko itxasoak blokeo dalakoa izan- go leuke esaniko efi bi ofein erabagiz.

France ta England'erabagi gogofak- artzera biartu dituen ezkerro, dagoki- na egin baga ez dirala geldituko esan- daroe politiko batzuk.

"Patria Libre"

"Aberri Azkatuba"

Atzo urten zan kalera "Patria Li- bre" ("Aberri azkatuba"), Euzkadi'ko Mendigoxale Batza'k argitaratuten da- ben asteroko abertzalaren bigafen zenbakia.

Erderazko eta euzkerazko idazlan- sakonak dakare.

Kresal-usaindun gasteak beti ixa- ten dira kapitaneen eta patroien lo- tsakof. Mariñel gaste onek be zente- lak gaukozan. Baña sapukeriz batzu- tan eta adafa jotan bestetan baruko kirkila ataraten ekin dautsagu.

GERATU MAKISAK!

Gauf goxaldian ilunetan eta gur- matzan mastaut, beti lez gebiltzan itxasoa zaintzen. Otz egoan eta zain- tzaleak ezik gustijok baruan giñu- zan, lotan batzuk eta bestiak aukar- gora etzanda, esan dausku mariñel arpegi gofidunak.

Alako baten kapitanaren dei zolia- entzun dogu eta ikaraz beteta geratu- gara. Geratu makinak! Jagi mutillak! didaf egin dau abots dardaratiz. Ka- pitanaren itzak entzun ordukoxe ka- elpian gengoanek betiko galduek ete gengoan pentsau dogu. Baña gure arteko bat ariñeketa baten gora- igon da eta zarataka asi kapitanagaz eztabaidan.

BAT ALA BI?

Gurua lodi eta safatnak inguratu- ta gengoan. Au, urun samaf, ontzi- baten irudia ikusten gendun.

Bat ez bi baño, esan dau kapitanak. Legiak agintzen dabezan txistuak jo dautsaguz geratzeko. Baña ontzi- geratu barik geruago arerago etofan.

Geruago uferago eta ezaukoferago. "España,"ren antza dau", ots egin- dau batek dardaraka.

"Ezta "España". Ni neuk "Velas- co" dala egingo neuke. Aretxen an- tza artzen dautsof. Ez kapitana? esan- dau bestiak.

Gustiok dardaraka gengoan. m- durt, gabaren ilunean zein ete zanik igafi ezinda.

BETE KANOYA!

Kapitanak eztau adorerik galdu une- baten be. Begira-eta begira egon da.

"Velasco" da ixan beti! Bete kanoyat

Jaurti! Kañoyan batzuk, bestiak izkila- katekas zarata eta dunbolsik erabili- dogu.

Jaurti, jaurti bildur barik! Ogei- metro urunago! Esketral! Eskuma- ra! Bete bafiro be!

Kapitanak didafik eta agindurik- erabili dau.

ZARATA TA NASTEA

Kañoayak su-otska gori-gori, baña- gure biotzak beroago. Euren suagak- buru-gahetik-eta igaroten yakuzan.

Bana berotu garianian bildufaren- sustral askorik eztozu euki.

Ofelaxe ibili gara luzaruan. Gogof- eurak, gogofago gu.

ZENBAT TIRO?

—Zenbat tiro jaurti dozuez, ifandu- dautsagu.

—Guk-u asko. Izkilazkafen karga- dorerik geyenak utziñu doguz.

Ixerdia arpegiñen bera mara-mara- jausten yakunafen eztozu eta batik. Be alper eta geldi legon. Eta ordu bi- inguruan ofelaxe ibiligarra.

—Kalterik egin dautsazue?

—Eztakigu gurma artian ezñt ixan- dogu askorik ikusi. Eguna argituten- asi ordukoxe, koldartuta eta makur- -makur lgeska asi yakuz, bere ondu- an eruan ateuna ezñt jafaiturik yoa- kala.

A bafabasa atraputeko gogua eu- ki dogu ba...!

ITXASORA BARIRO

Itz ofeik esan orduko kapitanak- kanpora urteteko agindu dauku.

Afantzale gasteari bostekua luzatu- ta esketalk emon dautsaguz. Eta zo- rijonik beroenak.

Bilbao'rantz gentozala, "Nabafa" ateuna itxaso-zabalerantz asi da afo- -afo, atzeik apaf zuria lagunaz, gu- daketa bafien ameslari...

ATZERRIKO IZPARRAK

Katalunyar eta aragondar gudariak Arinzue eta Liestra'n sartu dira.-Huesca aldia beaurrera. - Paxistak ille bi daroez Madrid'en eta ala ta be oraindik ezin sartu dira.

Inglaterra'ko gobernuak ots Itali'koari gudari geyago bialdu eztagiazan. - Turkia Alejandretta'ren aurka gudaduten asiko ete da? - Paxistak ezi eziñik. - Beste izparrak.

GUDARIAK JOAN EZ DAITEZAN

London.—España'ra geyago guda-mutilik bialdu ez dagien, egi egin dautsa Efoa'ko Gobernu'ri emengoak.

Onetazko erantzuna aste ontan bertan jaso nai leukeala England'eko jaurbideak edirazo dautse Italia eta alemanai.

ALEMANTREN ERABAGIA

Berlin.—"Palos" ontzi doistafaren laz-
aça amaitu zala uste dan afen, Alemani'ko
agindariak España'ko itxasaldetan ibili da-
biltzala agindu dautse bere ontzi-taldeak
ufengo ots-egin afte.

Lengoa preso afu zituen ontzi espa-
ñafak, ostera, Burgo'eko Gobernu de-
ritxonari emengo ei dautse.
Esana bete bari: ez dau utzi, beraz dois-
taf jaurfarietaz.

TURKIA GUDA ZALE

Angora.—Turkafan Gobernu bere gu-
dariale Alejandretta'ren mugetara erutan
dabil efi ofen gain jarkiteko asmoz.
Dakigunez azkenengo Latefi-Batza'ren
batzafean gai onetaz jardun zan.

PALESTINA'RA

London.—Palestina'rako asmozan urten
da laboristen batzorde bat efi aretako ego-
ria ikasten.

AFRIKA'N DABILTZAN ITALIAR LANGILIAK

Roma.—Agertu danez Apirka'ko luf-
tan laian diñarduen italiar afak eun eta
ogetalaz mila inguru dira, euron artetik
amabost mila gudari ixanak.

ERI EPAIKARI BARIAR

Valencia.—Efi-epaikari bariar ixentur-
ko dira, Euren zereginetan aldakuntza ba-
tuz egin yakoez ta efiakitein edo minis-
trun batzafean ontza afu orduko ager-
tuko dira.

ASTURIAS'TIK

Galizi'tik iges egin daben gudariak
diñoezanak. - Millaka langille euren
etxietatik paltau dira eta iges egin al
ixan ezebenak, paxistak il dituez edo
bestela gudari eruan ekalaren aurka.

Militar eta falangetarrak egunero dabiz
asarreka. - Jaki - kontuan ez ain ondo.

Gijon.—Asturieta'ko guda-onetan ezta
egumokaz zapafada aundirik izan. Artil-
erik jardun euton apuf baten eta gero
ezta. Grado aldean ekin euten efiak-
laren suagariak arerio lefoetara suagak
jaurtiz.

Coruña'tik eldu ziran itxasontzi txiki
baten 23 langile paxistak agindupetik iges-
i. Kai aretatik urten eta egun bi egin
dabez itxasoon, erietik beti, kostefez etofi
dira uri onetara afte.

Itxasoratu eta laster, nun egozan eze-
kiela jafi ziran, eta ta Luarca kayera jo,
bañan okera oarturik, aufera jafaitu eben,
Gijon'etik joan yakun ontziaf topo egin
afte.

Galizi osoan paxistak egin dituen egite-
koak izugariak dirala esan dabe.

Milaka langile euren etxietan palta di-
ra eta iges egin al izan ez dabanak, asal-
dariale erail dituz geyenak edo nai ta-
zean gudari eroan dabe efiakaren kon-
ta.

Egunero izatan dira erailketak eta ixilik
eztagona zigofez lotuten dabe.

Matxideada sortu zanean efiak izkiliak
eta armak eskatu ebazan, baña agintarien
etikiltsunez, efiak ondo zaindu efiak uria

POLONIA'RI DIRU-LAGUNTZA

Varsovia.—France'k latefi oni egingo
dautsan diru-laguntza abo batez oniritzia
izan da. Goi-laguntzeak gaur egingo dau
batzafe, ta erabatez oniritziko dau lagi ori
ta gero indafun eta bete-beateko izan-
go da.

PATXISTAK EZI EZENIK

Paris.—Alemani, Portugal eta Itali'ren
erantzuna orainguan agertuko da, baña ex
da, ordea, inor afituko idazki ofek esan
daikenaz.

Oaf ofen mania ba-dakie politikoak ze-
dan, eta baikor ugetzen etziranak, izpi-
dez egozale egitau da.

Paxistafon afokeriari beste efiak zelan
erantzunago dautsen orixe da jakingafia.
Lafegieriaf gizonkio jardetsiten dautse-
nentz batez bere France ta England'ek.

MADRID'EN GUDAKETA GEYAGO

Madrid.—Atzoko egunez gudaketa go-
gofian jafaituten eben Madrid'eko gura-
oñetan, Gobernu'ren gudariak sutsu eta
efime jokatu dira eta arerioaren aufera-
kada nayak zoriontsu eutsi eta atzeratu
dabez.

HUESCA ALDIA ZINTZOKI

Barcelona.—Huesca inguruetan egindako
joaldien bari geyago dakigu.

Efi gudariak gogofiki jo eben arerioa
eta belbi bat, kanoi bi, zortzi zaldi eta
ogetamaf su-gai kaja ostu eutsozan, Luf-
gahian befogetamaf ildako baño geyago
laga ebezan paxistak.

Azuara aldia falangetaf bat igaro zan
Gobernu'ren aldera eta Sastago'n txapel-
-okef bat.

EGO-ALDIA

Andujar.—Atzoko egunez ikustaldi ba-
tuz egin ziran arerioak Montoro, Por-
tuna eta Lopera'n daukozan guda-onetan
ziaf.

Inongo eñazkifik etzan ibili Ego-aldeko
besta buda-onetan zer esanik ez.

KATALUNYARAK ARINZUE ETA LIESTRA'N SARTU

Barcelona.—Barbastro aldia gogor-
kio gudu zan. Goxeko zortziak ordu-
ko asj zan artilleria suagaka eta ka-
talunyar eta aragondar gudariak auri-
raka asi ziran. Aratsaldeko ordu biak
orduko arerijua bere lenengo guda-on-
etatik bialdu ta ataratla lortu eben.

Geroago Arinzue'gahian dagozan ton-
tofetarantz zuzendu ziran eta berlala-
ko baten jausi zan eri ori.

Go ofek lortuta be aurfekuntzea
etzan geratu eta bostak orduko Liestra
be efi-gudarien menpe zan.

Efi-gudariak bixir, eta adorez sartu
ziran eri oneitan eta euren auferaka-
darik ezin geratu al ixan eben paxis-
tak.

Izkiliuazkar, belbi, kanoi eta ikurin
asko artu yakozan arerioari eta ama-
bost il batu yakozan. Ainbat gudari
be atzapau yakozan. Geyenak Rioja in-
gurutetakoak dira.

ROMA'N EZTAGO IZURIK

Roma.—Izpafing batzuek zabaldu da-
nafean Roma'n eztagola gripe dalakoaren
izuririk agertu da.

ZARATA TA NASTE

Tokio.—Mandchuko'ren sorkaldeko mu-
gan zarata ta naste ugari ibili da japonaf
eta efiatetan artian.

Eztazabiz txarto!

Batasunera dei egiten

Yague'ren itzaldia

Gibraltar.—Yague burukideak itzaldi
sutsu bat egin dautsa Celta'n Falange
Española'ko lagunei paxista gustien ar-
teko analtsun, bake eta batasunera
dei egiten.

Falangetaren eta ereketien artian
dagozan etabakidak agertu dautz eta
gogor jarku da etabakida ofelk sortu-
ten dabezanen aurka.

Neure gomuta

Urigoyengo adizkidak,
Magdalena egumian,
Batu gintzazan egunero lez
Eguzki ona artzean.

Goruntz begira, bafez gengozañ
Andikona'ko zelayan,
Garagarfian ogela biljan
Eguzkiak ikustian.

Uda zabalzen egun atziaz
Goi txorijok dagije egaz,
Mendi tonforan afanua lez
Jaubuteko uriaz.

Zer dakardle arano ofek
Zer gure gain egazka?
Jafi gihian zar eta gaste
Geure baruban oldo'ika.

Laster dira asi suagak jaurka,
Ene au da daumbada otsa,
Bite-bastefak ikaraz dira
Auzua baltzez jantsi da!

Lur-ikara lez mindu dogu ta
Zer da ikusten doguna?
Xeiramaf notin lufian dira
Geyago biltuko ezitira!

Andikona'ko negar-oyubak
Bijotza dautsu bijurbi
Ana! arebak lufian doguz
Agur betiko ein dautsui!

Andikona, Andikona!
Baltzez jantsi zara!
Zure ixena baruan dogu
Inoiz aitzuko eskara!

Ene gura'o, ene areba
Ba-zuakuz betiko!
Geure gogua ezta aitzuko,
Bixi garlan artino!

Uda zabalzen egun atziaz
Goguk duaz zeruntaz,
Ixar-artetik igongo dira
Gure otokay zukanak!

B. taf B.

ERRI-ARTEKO JARDUNAK

Frantze eta Ingallanda'ren idazkian
esaten danez laterri gustiak arduratu
biar dira España'rako gixonik
urten ez dagien.

Rusia'k kondiziño batzuk eskatu dautz.
Portugal beti makal eta bestiei begira.

London.—Españara eundaka gu-
dari izan nai dabenak eldu diru
atzeftik.

Alemania'k eta Italia'k noiz eran-
tzungo ete dautsen gaboketan egin
yakan oafari, urduri dagoz beste la-
tefiak.

France ta England'en idazki of-
tan, latefi gustiak arduratu bear di-
rala España'rako gizonik urten ez
dagian inundi be, argiro azalduten
da. Gudari axi diran alde biftaratu
gizon bafiak galerazitea lortu nai da.

Baldintza batzuk egin bear dirala
eskatu dau Rusia'k. Portugal'ek bere
orde, beste enparaoko latefiak da-
giena ontzat artuko leukala dirudi.

Urtefex. France ta England'eko
ordezkariekin itzaldi luzeak egin zi-
tun von Neurath jaunak, eta era-
tzune emon baño len egun batzuk
ixango ziralda adirazi eutsen.

Gobernu ingelesak zazpi alegiñak
egiten ditu boluntarioen joateak ama-
luteko, ta latefi paxistek orixe ad-
lrazi dautse, afen bai afen jardetsi
dagioela eskatuaz.

Aleman ontzi "Palos," en azula
amafurik zertan dabiltsanentz ontzi
alemanik España aldean, bere, adi-
gi, egin bere baña ez bigafenak.

Ainbeste egumetan politiko artean
itxaron izan dan Itali eta Alemani'ren
erantzuna gaur edo jakoko dabe di-
noe. Baña ezer lortuteko bide izan
daifekunik ez dau inok uste.

Rusia ta Portugal, ordea, erantzun
dabena ba-dakigu. Lenengo onek ar-
gi, egin bere baña ez bigafenak.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Euren gurasuak bialdu nai dabezan euzko-umiak
Paris'en beso-zabalik artuko dabez. - Yente-aldaketa-
rrako egin eta beteten ziran zertzeladak amaitu dira.

"Aurora" itxasontziko gixonak sarituak ixan dira aris-
kuari arpegi emoten jakin dabelako. - Beste izparrak.

Lendakaritza

Aratsaldeko ordu bat eta erdietan
lendakari jaunaren idazkari dan Ba-
saldia jaunak agerkun onetxek emon
euskuzan:

Agire jauna goiz gustian lanian egon
da Lendakaritzako bere landoleen.
Montaud, Buruzagitza Nagusiko legu-
naren ikertaldia artu dau, baña Ubi-
de inguruetako guda-onetako buru dan
Aizpuru jaunarenak, Geroago Carrasco
Formiguera eta Monzon jaunenaak at-
tuko dautz.

Euzko - guda-onetako agirjak bake
osua erakusten dabe. Baña guda ara-
zuetan gure ateanak egin daben lan
goralgaria agertu bari dogu. (Beste ofi
baten irakurkio dabe irakurleak egin-
ta ori).

Gaur, goxaldian jafaitu eben Basal-
dua jaunak, ontzi bat saftu da por-
tuan janariz betela.

Sorospide zaingoa

EMOKUNAK

Gracia jaunak itz-egin dogu, ta emo-
kunak ugari jaso dazuala adirazi dauts-
ku. Irugarren eguneko ogetabi mila
laureko bialdu dira.

Zaingo oneri laguntza edera dator-
kio ta ezta azkenengo izango gaurko
emokun mordoan, gustien blafizana bait
dogu izango.

UMEAK PARIS'ERA

España'ko erkal-gobernuak France
dautsan ordezkari baten agerfaldia izan
dot, eta efi aretara juan nai izango
leukien umien gurasoak agurtu eta
umeak beraguz aruntz eriangoz dautz.

Paris'en ondo artu eta ondo zainduak
izango dira España'ko jaurbidearen
otseñak ortaz arduratuten diralarik.

Euzkad'ko ume guztientzat da es-
keintza ori, eta bebori jasoteko. Soros-
pide zaingo onetan euren izenak emon
bif dabez.

Arazu onen arduraduna Sabras'taf
Amos Irakatsle argi eta aldun sozialis-
ta da.

Juan letekezan umeak mila bat izan-
go dira.

Langintza

OROAGINDUAK GERTETAN
Ufengo batzarerako agindu pilo bat
gertetan egoan Toyos jauna egunero-
ko ikertaldia egin geuntsonian.

Ufuteramanekafazko agindu baten
idazkera emon euskun, eta ofen bidez
telefono ta urfidazki gal gustiak.
Zaingo, onetaz izango dira, eta ori
jakiteko amabost egun bari gal onen
sailtzafeak Eramanekafi - Zuzendaritza
nagusia gauzan izen-jefokadak bialdu
beafko dabez.

Gayok saldueta gehenduta dago gaur
gero, Zuzendaritza onen balmenaz izan
ezik.

Agindu au beti, ez dagiana, agurtua
bedi.

Osasun-zaingoa

GEKOZANAI AGIRIAK EMOTEA
Azkenengo asterketetan ondortat
zeinduek izan diran gekozanai buruki-
de jaunak berak nai izan dau agiriaf
bananau, baña orainguan ortarako es-
tirik ez ta Basurto'ko Gekotegiko u-
lu gelan artu begiez gekozanai gur-
tiak, bakotxaren aziria gaur, biaz eta
etzi, goizeko amaiketarik ordubate-
ra, eta Aratsaldeko lauretatik seireta-
ra bifatean.

ONTZIA GEXOTEGITZAT

Aratsaldean "Habana" ontzia ikuste.
Ixoan agurtu genduan, gekoteg' herosi
bat ipinteko agokitasunak dautan ala ez
laketeko.

Nekazaritza

URERLARI ASKO
Atzoko egunez izpaf gixu izan zan
zaingo onetan baña agerfaldirik ugari
ordea.

Urietako epaifkaritza gizonak eufez
eldu ziran, paxisten lagun 4branen lur
ondasunak jaubeal jektzeko, legea zar
bidez egin bear dan jekin guras zeaz-
tasun bifa.

Madrid'en dagozan euzkotaren izenez
batzorde bat eldu zan agerfaldia egite-
ra, eta izkeltaldi atsegiña izan eben bu-
rukideaz.

Batzorde au jeltzala ta Euzko-Ekin-
tzakoak osotuten dabe.

Aleman gudarien artian

Paxisten aurkako zabalgundia

Hitler'en jafaltzaleak zainduten da-
ben estutasun eta gogortasunaren, Safo
eta Palatinadu'ko gudarien artian za-
balkunda ugaria egin da paxisten al-
dez gudadutera ukatu dazela adiera-
zoten.

Euren artian zabaldu diran ori ba-
tek diño: Elzegikue lapur paperik egin.
Eralitza eta krimen geyagorik etzagi-
xue laketu, Zeulon emazte eta sem-
tan pentsu egixue.

Zabalkunde onek omara andiak emo-
tea dautz.

Gure ildakoak

Gure aberia goriz margotzen ari dan
guda zital ontan mendigoizaleak orot-
zen asi dira.

Kalamua mendian mendigoizaleak
zaintzen zuten toki batean bi mutil
gazte, bi aberizale zinto ta jator ero-
ri dira: Afesto'af Timota, pasaitafa,
ta Uretabizkaya'taf Bitor, tolosara.
Ziranak bezela erori ziran gizonak
bezela.

Gure arerioak bere iskilu zikilien au-
-jean bota dituzte. Ainbeste maite zu-
ten Gipuzkoa maitagariaren eguzkia
ez dute gelago ikusiko gure lagun
maite aiek.

Aberizale jatorak ziran ta aberizale
ziranaz gure lufa etzuten ikusi nai es-
pañar aien menpean.

Aberiaran azkatasuna nai zuten ba-
ña egun zoriontsu ori itxi baño le-
nago bere bizlaren azkena iritxi zan.
Mendigoizale jatorak ziran eta gure
lagun ori, onak, kistaf zintzoak eta
langile egizkoak.

Guk bezela berak ere eriotza beldu-
rik gabe itxoliten zuten. Lur onen
doren beste zorioneko lur bat dagoia
zintze zutelarik beldurik gabe, erio-
tzaren zai zeuden. Gure aberia zorion-
tsu ezin izan dute ikusi, baña beste
zorioneko aberi artan bere zoriontsu-
na ta betiko atsedena arkitu dute.

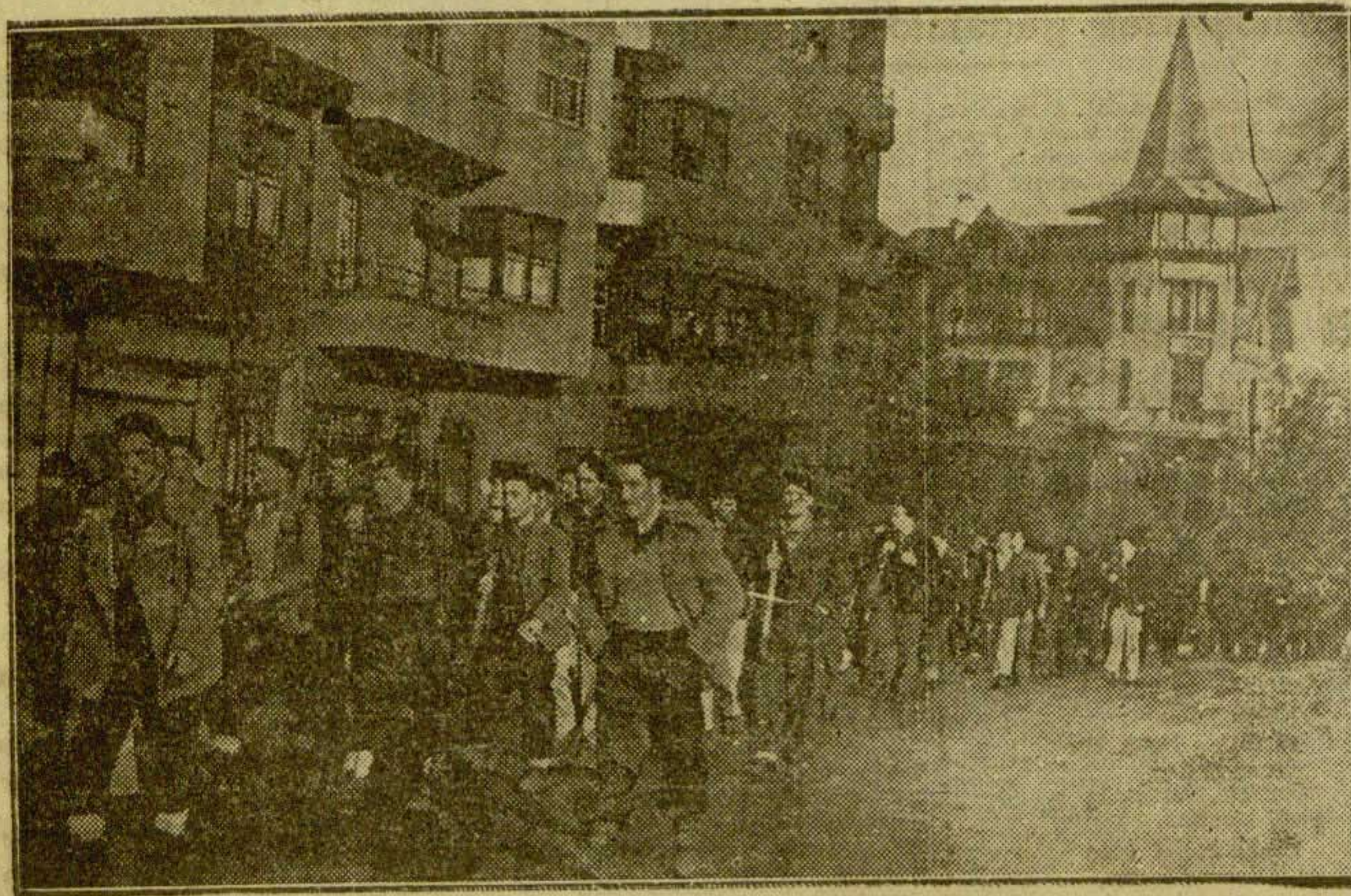
Gure otoltsak golko jaunari zuzen-
du ditzañan aitzar-aitzar bi aberizale
jator auk bere auñan izan ditzan.

Goyan beude gure lagun on olek!

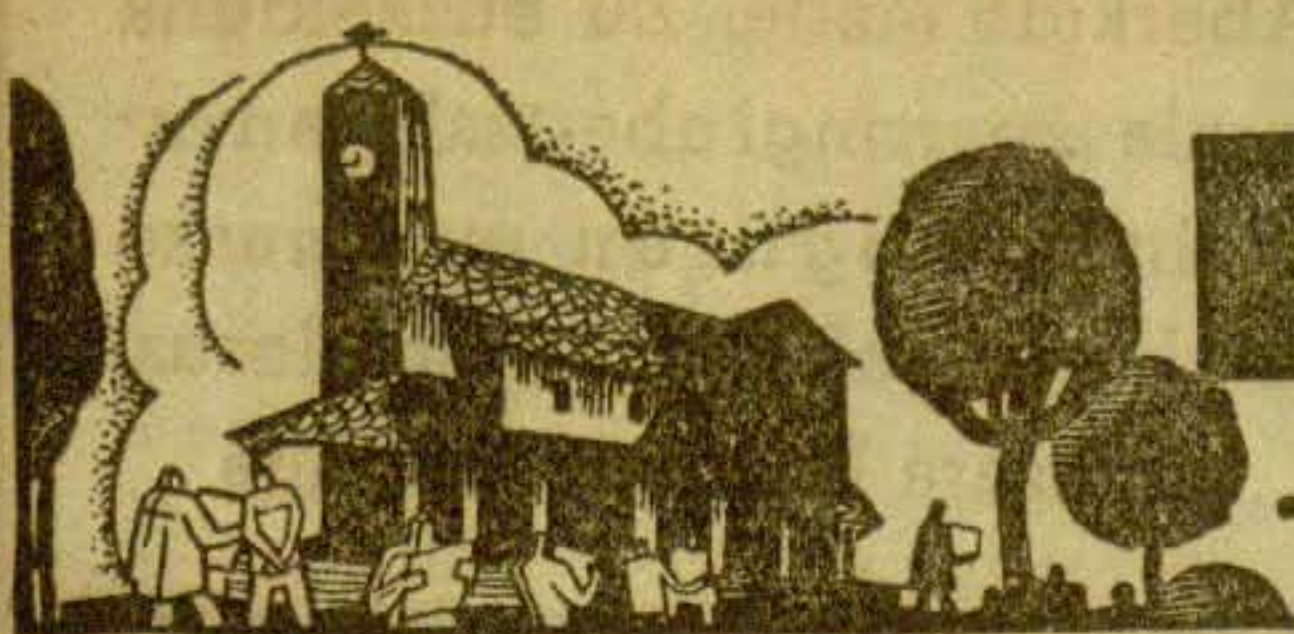
NIK.

("Aberia Azkatuba"-tik artuta.)

GURE GUDARIJAK

Mutil-gaste talde edera txadik-ziaf, Gudaletxera duaz, Euzkadi aldeztutako izkili bifa

EUZKADI

- ERIJETATIKO IZPARAK

Bilbao'ko izparringijak diñuena

"Euzkadi"

"Fuego al polvorin" ixenpurututen dau Beotegitar Mikel idazle argijak bere idazlan edera.

Eta "sutauts-etxiari guba" emotia espainiar eskumataztakuen zentzunba-kotasunari ezarizaz, argibide bereziak aztertuten dau espainiar eskumata-zen eten bako buruarintasuna.

Espainiar eskumataztakuen gogodua agertu gura leukiela diño, eta euren eten bako oherakaz erakusten dabena, beste gauzarik dala: gogugandik ur-munduta, lufeko ogasunei, aundikerijari ta ure-sakerari lotuta bixi dirala.

Langileekin eta artu emonik eztabe-la gura. Euren menpeasuna bai, os-tera. Eta ori jadediteko; erijaren aurka jagiteko, aberastasin gustijen kaltez daguan maxinadea ekaften alegindu dira, guda-buru asgaldarijen zalpe da-guan sutauts-etxiari suba emoten.

Eskumataztakuen baha, euren bu-ruarintasunian, jatefija aldeztuteko, so-f-tuba dan gudaroztala erijaren gudaroz-tala dala oidoztutaz be alizu egin ei-dirala.

Eta uskurtzearen aldeziak dirala esaten dabena, euren itzak, ludi gusti-jaren aurian esan ixan dab-zan itzak baragafituteko baho ez ezdirala.

Espainiar eskumataztakuen kistafas-una ta uskurtzearen baha, karlataren ikafa dan Lamamie de Clairac egun baten Madrid' aldunbatzarjian oguzi-jan ebazan itz orefan ikusten dau: "¿Qué me importa que sea Lenin o el Papa el que me despoje de mi prope-dad?". "Aberastasinak, ogasunak ken-zenen daustazana, Lenin ala Dolpuruba izakiak, ¿zer damost nri".

Ona emen itz baten agertuta espa-ñiar eskumataztakuen kistafazetasa-na, ta uskurtzearen baha, be.

Itz orefan argi be agi ikusten da-na, auxe da: urfaren gurtzaliak di-rala.

"Tierra Vasca"

"Capitán Tximista" idazliak ixenpo-tuten dau izparringijak onen saferako idaz-lana. "Marinas", "Los Comités" ixen-purubak asten da, ixontzi-burubak eta ordezkarijen artian gofuten diran ezipayak eta ulefu-eziñak adiraldu-teko.

Ixontzietarako autu ixan dabezan batzordien aurka eztago, ezta ixontzi-buruben eta menpekuen aurka be. Orefan artian gofuten diran gofotuen aurka bai baha ihorentzako be onik bako kaitiak ekafteko gai diran nas-tiak sofuten dabilizanen aurka be.

Ordezkarj batek, kaskarinen alan-tze jari yakalako, ixontzi-burubari es-kubidiak kenduta berak deritxon bide-tik auferuntz egiten ixontzi - buruba biartutari, txarto be txarto deritxo. Eta kaskarinkerijori bide dala okeren bat datofenian eskubak garbituta e-urik eztaukarari euba ezari gura ixa-tiari, bariz ixafta baho txartuago.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Ondo be ondo deritxon beste au da: ixontzi-egintzariak menpeko langilia-kin eta "Comitid" edo diralako ordezka-rijakin gofoto barik anal-antzo alkat atuta baha-bestia aldeztubaz ibiltari.

Barakaldo

EUZKEL-IXENAK. — Burtzeña'ko Eskaridun Ama Neskuraren txado-nan ugutzatu dabe gure adizkide eta aberkide male diran Santisteban'dar Modesta eta Arest'i'tar Juste'ren se-metxu jauyopari bat, Ugutzerau Josu Mirena euzkel-ixen polikiak ezari dau-trez.

Artu begije gurazo ain aberkizaliak gure zori-jonik sutsuhena.

IZPAR-BALTZAK. — Igaro diran egunetan il ziran efi onetan bizitzan gure adizkide eta aberkidiak ixan ziran Peña Iartu'tar Peliken, eta Ruiz'tar Dima.

Euren il-sonen obiraltzian eta il-elezkixunetan oste azko bildur zan. Laguntzen dautzugu euren senide, geure lagun male diranai, euren sa-min aldi ofetan.

GEURE GURARIJA LORTUTA. — Antzinetik euzkeltzation gurarija egu-noroko euzkel izparringij bat eukitia zan. Gauf geure Euzko-Alderdi-Jel-lzale'ari ezkarak, geure amesak zira-nak egintzan biurtu dira. EGUNA ixen egokijagaz agertu yaku euzke-egunoroko au. Euzkeltzaliok ebeji ona egin dautzogu.

Orain yagokuna berari lagundutia da. Zinez euzkeltzaliak bagara gure laguntasin eta babeza ez yaku utzik egingo. Euzkeltzaliak: euzkerearen egin daigun lana EGUNA'ren biz-ta, lueza ixan dailen.

ARPIDIA. — Gure Gudarijen Gabon Bezuzaren alde Burtzeña'ko Batzoki-jen batu diran laurlekuak eta emon-lien abixen - ixenak. Uri - Buru-Batzakak, 25; Artamendi'tar Lau-ren-tzi, 2; Donosti'tar Imanol, 2; Zabala'tar Kauldi, 2; Lafeta'tar Marka, 5; Aberkizale bat, 25; Bolibar'tar Kepa, 10; Garai'tar Koltide, 5; Garai'tar Gumerlunde, 5; Efrandona'tar Este-pane, 5; Lafinaga'tar Andolin, 2; Lasfuentes'tar Todor, 10; Lafeta'tar Joseba, 2; Uriarte'tar Pilipa, 2; Ele-xondo'tar Toma, 5; Isasi'tar Sekun-da, 5; Aredondo'tar Koldobika, 5; Estarta'tar Polikarpa, 5; Gufutxaga'tar Andoni, 5; Urkulu'tar Domeka, 5; Zurututza'tar Kosma, 10; Etxebaia'tar Julene, 5; Lezama'tar Kepa, 2; Ruiz de Gabina'tar Gotzon, 2; Yan-guas Lafinaga'tar Luki, 1; Egilior'tar Eloi, 15; Lafeta'tar Joseba, 25; Ar-mentia'tar Paskal, 2; Ezzena'tar Narkiz, 250; Rios Otolaufutxi'tar Madalena, 5; Mentxaka'tar Enemese, 5; Erazti'tar Gergori, 5; Lafinaga'tar Gotzone, 2; Garmendia'tar Pi, 2; Etxebaia'tar Toma, 5; Landa'tar Ane, 5; Ezzena'tar Miren, 2; Arroyo Uran-

ga'tar Eustaki, 1; Alende'tar Bitor, 2; Zenarutabeitia'tar Joseba, 5; Mugaña'tar Joseba, 2; Axuria'tar Eu-peme, 2; Lafagoliti'tar Miren, 5; La-fagoliti'tar Edurne, 5; Euzko langil-bat, 250; Gudari bat, 5; Guztira: 254,50 laurleko. —ONTZALE.

ONDARRETA (Las Arenas)

EGUNA. — Poz pozik artzen dogu euzkeraren berbizkunderako agertu yaku EGUNA izparringij bikaña.

Gauf egunean argia ikusten dailen erderazko paperai ez dautso lotsik. Beste edonork baho izpar gaita ta jakingariago dakariz.

Irakurleak beaf dailu orain, ira-kurleak, eta tamalez emen Ondafeta'n oso gitxi baho ez gagoz.

Abundaren auran gure aberkiz-letasuna azaltzeko bestetarik bereziak garala agertzeko, emen abenda ta "nazino" aparteko bat dagola era-kusteok, izkuntza lako izkilturik ez-padogu, ¿zer obarik euzkera utsean idatzi'riko izparringia baho?

¡Ea ba itxartzen garan! Orain ga-goan irakurletako bakotxak beste baha idoro bear dogu, ta alen aberi alde egin genezaken beafik onura-kuena egingo dogu.

¿Entzun?

GORDELEKUAK, GORDLE-KUAK. — Lengo egunez batzaf bat egon zan efi onetan gordeleku edo "refugio" gaiari buruz.

Egia esan, osc txarto gaitoz orta-tik.

Egazin edo (aeroplano) inaltzura-l etortien yakuzanean non sarturik ez dogu izaten.

Gordeleku gitxi ta aulak dagoa.

Oraingoan zerbait atonduak daben ustea dogu.

Guk be, al dogun eren lagundu gura genduke.

ANTZERKI JAIA. — Emengo Euzko Batzoki ta Emakume Aberkizale-Ba-tzak'koek gogof diardu aberi alde.

Antzerki jai polit eder bat atondu dabe, ta bere bari al dogun ari-zen emongo dautzugu. Laistef ikusi be afen gara.

ONDO DABILTZ. — Danentzat txar-to urtengo dauan gauzik ez ei da munduan.

Oraingo guda edo "gera" au be ei da darentzat txara.

Emengo "zinc" ugazabak ondo da-billzala esan bear.

¿Iar-leku edo "silla" bat nork utsik topa?

¡Egunero jendez gaitzeka ei dagoz! IZPARKARI.

IZPAR-BALTZAK. — Igaro diran egunetan il ziran efi onetan bizitzan gure adizkide eta aberkidiak ixan ziran Peña Iartu'tar Peliken, eta Ruiz'tar Dima.

Euren il-sonen obiraltzian eta il-elezkixunetan oste azko bildur zan. Laguntzen dautzugu euren senide, geure lagun male diranai, euren sa-min aldi ofetan.

GEURE GURARIJA LORTUTA. — Antzinetik euzkeltzation gurarija egu-noroko euzkel izparringij bat eukitia zan. Gauf geure Euzko-Alderdi-Jel-lzale'ari ezkarak, geure amesak zira-nak egintzan biurtu dira. EGUNA ixen egokijagaz agertu yaku euzke-egunoroko au. Euzkeltzaliok ebeji ona egin dautzogu.

Orain yagokuna berari lagundutia da. Zinez euzkeltzaliak bagara gure laguntasin eta babeza ez yaku utzik egingo. Euzkeltzaliak: euzkerearen egin daigun lana EGUNA'ren biz-ta, lueza ixan dailen.

Gernika

ERESTALDI BAT. — Urte-bafi egu-na ospatuteko-edo emen daukagun gu-dari eres-batzak erestaldi eder bat emon euskun barikuko eguberdian.

G. Afoita, len Zarauz'ko eres-batz-artezkari izandakoak eta orain gu-dari eres-batz onen buru danak, be-fogetamar lagun inguruko aldra ego-ki bat osatu dau.

Ona emen Urtebafi egunian entzun-azo euskun erestaldia:

1'a "Donostia" (biribilketa), Peña-Goni.

2'g. "Ramontxo" (rapsodia) Pier-ne.

3'g. "Mirentxu" (asiera), Garidi.

4'g. "Euzko-eresiak", Franco.

Jotaldi guztiak txalokatun ixan zi-rean eta azkenez txapelak eskutela-dituguzala entzun genduzan "Euzko-Ahenderean" eta "Himno de Riego"

Atatsaldian, bostetarik xazpirak arte dautzaldia izan zan, Erkal-ogu-rastokian bertan.

Fresi-alai asko jo be-ta, gasteak-nai-aña dantza egin eben.

ITXAROTEN

Asaldarijen egazkiñak ikertuten asi yakuzanetik ona, euren zain aurkitzen garala dirudi; euren itxaroten gagoza-la. Baha ez afera ona egin eta basar-kutetako, euren suaga-berunbil erai-koetatik iges-egiteko, baho.

Gixona, berez, ezia guda-zalia, gu-dearen areyua baho. Gixona gudera-eruan dauana, gixonaren afokerija da. Bdo argijago esanda, gixonak jauki daben obena.

Oña, of, ereduha: Luzipe'ren ebena, Luzbel'en aundigurea.

Gentzeak be bere ereduha dau, ba-na: Josu. Josu'ren jayotzea gentze-aren jayotzea ixan zan. Eta Josu jayo-zanigan gotzonak abestu ixan eben abe-tija be orixe ixan zan: gentza-abe-tija. Beraz, gentza - aldeziak, Josu'ren jafatziñak ixango dira. Guda-alde-ziak, ostera, txerenaren gudarijak.

Igazi dan urteko garlari 18'gatenan, ondiño amatu barik daukagun guda-zezakari au ekafi euskuben. Guda au ekafi euskubenak, guda-burubak ixan ziran. Eta gixariteko gentzeza apurtu-baz, gudea erijotzea, negafa ta zori-txafa ekafi ebenak aurak ixan ziran uskurtza-aldeko gudea egiten etorzi-la enan ebenak be. Bayeztute au baho egitit urunago dagunik ezer eztago bariz, uskurtzea ta gudea, baha-besta-gandik txefena ta Josu baxen urun dabilzalu.

Gudalburu asaldarijen egazkiñak ur-jetara eldu dira, ta uri jentzatsubeta-ko gentze ta poza deuseztuta jari ixan dabez.

Etseko gentzeaz, txaldeko alatasun-ta biyotz bakunetako poza baho bes-terik ezagututen ezeben umetxubak.

Salomon, iflor izan bada aberatsa, benetan, aberatsa zan agintaritzan go-rengo malakua, beste ludiko mueta guztietako ondasunekaz orniduna. ¿Be-te ete yakon bere biotza zorionez? Ez; berberak eñan eban: gauza guztiek ezet uskurtza, bada onelk azpurtu ta gogaitu eragin euten. Salomon'er-jazo yakona jazoten yake gizon guztia-l. Lur onetako gauzak atsegin oso-rik eleyke emon, eleye betatu gure bi-otzeko egarila, ta eurretan dagoia gure zoriona usle izan eta euren atzian zo-rion bila dabilena bide oketetik dabil, bideak usle egin eta dabil. ¿Non ote dago gure zorion au ba?

Jaungoikuak bere ezmetatik, atera-ko izaki guztiak gizonantzat egin dau-tuz, gizonak bizitza onetan biz-gayak euki dailan. Begiratu dailun geure gorpuz eta gogoko begiakaz gure in-gurura ta geure zentzun eta adimenak argi dirausku, dan guztia, gizonantza-ko egifa dala; baha ludiko gauzak gi-zonantzako egifa izan afen gizona Jaungoikua'rentzat da. Gizona ludiko izakirik bikaña da ta Jaun-igileak beste gauza guztiari euren elburua ipi-firik, gizonari be ipin biar, ta elburu bikaña ipin be; au da bere elburua, au da bere zoriona; gauza guztiak gi-zonantzat, gizona Jaungoikua'rentzat. Deun andi batek diño!

Zuk egifaik gara, Jauna, ta gure biot-za artega dago zeigan atsedan arte. Bai, gure atsedan o o ta betea, gure zorion beti betikua, antxe dago, cono-kian, Jaunagan. ¿Zelan geuganatu zo-riónau?

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq bitan laburtuta; Bera gau-za danak baho geyago eta geidea nor-bera burua legez; maite Jaungoikua, gurasa anai ta sendia; maite geure an-tz-izona, geure efi ta aberia maite geure ele, etxe ta gauzak; baha go-rengo gure Jaun eta Jaungoikua, Lu-diko zorion apura, atsedan apura ge-ure biotzantzako emon aurkituko dogu; baha ta eukak aldeztoko alegi andiak, neke andiak eta geure otse, emon biar badequ; onen otsean, geure biot-za amaikeran, betiko zorion-betia.

Jaungoikuak gauza guztiak gizonan otsein egin ebazan, baha gizona Bere otsein; otsein-ta au Jaungoikua'ren is-ge-plan egot'i da; Jaungoikua'ren amar-aginduaq

Europa'ko gudea gañian-ete?

Alemanik'k gudarajak bialdu dauz Marroketara. - Ori dala-ta Frantze'k oster, bere guda-ontzizak, Casablanca'ra. - Ingalandarrak zur. ¿Zer jazoko-ete?

Azkenengo izparrak dihaskuenez latefi arteko egoeria asko naslan ta astundu da azkenengo egelau ordu oneilan.

Bat-batez, ezalako agerkunderik egin barik, Alemani'k bere gudaritalde bat Marroketara bialdu dau. Gudarit oneik bialdian izkili eta jantziekaz jua dira. Euren asmuak zeintzuk diran ezin esan lei bat-batera. Bana Frantze'k itxura eta sufumuru txara artuta bere guda-ontzizak Casablanca'ra bialdu dauz eta Franco'ri eskatu daua aleman gudarit ofeik Marroketatik atarateko Agceiras'ko lumbenaren kaltez dalako gudaritk en egotea.

Ingalanda'k be eztagi lorik. Atzo afatsaldian batzar berezian batu ziran ministru gustiak. Opoletan egozarak be batzar ofetara del-ariñoz dei-tuak ixan ziran.

Londres.—Alemani'k ariu daben erabagia ikusita Frantze eta Ingalanda'k atzera bialdu dautsez Itali ta Alemani'ri euren erantzunak eta beste erantzun argiagot ta ziatzagoak bialdu dagiezala eskatu eta agindu dautse.

Nastiok-naste guda-zaratak bixitu eta ugariñu dira. Enropa' gudea ari baten dago. Alemanak eta italitak erabili daren egoera okera bide gudaritk sortuko ete da?

Ingalanda eta Frantze oraintxe konturatu dirala esan lei Alemani, ren afokeri ta zekuntzekaz. Menpeeratu eta makurtuerik lortuko ete dabe? Edo gudea sortuko ete da?

Keskati gagoz Europa'k egelau ordu oneilan egin leikienari begira.

“Virgen del Carmen” go itxas-gizonen aurkako auzia

Iru eriotzarako ta bat azke

Atzo goizez, amar-eta erditan, aiatu-riko auzia erabaki-asinoz batzatu ziranase dituz onak: Espinosa Joseba jauna, leu-dakari; Lanbati ta Mazoia, esker-eskubi; Intxategi jauna, “fiscal”, eta aldeko-iz-lari Bilbao'ko ikastetxeo Julian Ruiz Agirre ta Manuel Ruiz jaunak.

Auzipeko erudunak Javier Posada (comandante), Manuel Martinez Pardo (ma-kiniista) ta Candido Perez Exposito (fog-onero). “Virgen del Carmen” go itxasla-gunak guziak.

IKUSLEAK UGARI-XAMAR

Fiscalak klogari ezatitako efuak ona emen: “La Rochelle”ta Castro'ra zijaun Sotaren “Atate-Merli” atzipetu.

Irati-lidez, “España” guda-ontziari La Rochelle'rik Bilbao'ra “Lolita” itxas on-ter atera zala gastiatu ta are il-keraren-bidez afatzaldeko lauretan gutxi-gorabera non aurkitu zitoken adieraz.

Ingalanderak itxas-ontzi bati ta emengo beste atun zale bati. Bilbao gain inguruan sutampaka jardun.

Bayona'lik Bilbao'ra zehotela “Galerna” arapatu ta Pasai'ra eraman.

Jakuna dau beza? Frente Popular'ko gizonik ospetsuenetako zotortzen “Ga-lerman” eta guda-izkiliak erail zituzten.

Manuel Martinez Prado, Candido Perez Exposito ta Fulgencio Gordon jaunak “Quiroga”-ren agintari lagunak ziran.

ERUDUNEN AGERPENAK

Javier Quiroga da agerpen-ematen le-nengo. Comandante ageritu du bere burua lhorre agindupean ibili dala “Virgen del Carmen”-en, ez bere buruz.

Itioiz ez dala izan paxisten aldeko. Manuel Martinez eta Candido Perez'ek ese berdin ageritu dute. Agerpenan, iru rak berdin-berdin itz egin dute.

ZINALE DARIKO

Lenengo zinaldialak Quiroga'ren aurka auzi esan zuan: Afapatzen zuten itxas-ontzi bakoitzeko poz-afan agertzen zala aiatuturiko comandantea.

Lepoa kenduko zioten beldutse, gude zinaldialak ta zein-kan Erkalaren gude-izkili atzateko auzuririk ese.

Quiroga ta beste “erudun” biak nai izan ba lute, aspaldi Bilbao'ratuko omen ziran Francisco Riano Flores, Belisario Bouza Nufio, Ramon Rodriguez Gomez, Francisco Lopez Rico, Gerardo Gil Loira, Jo-se Santiago Perez eta Francisco Javier Gonzalez'ek egin zuten gainera zinaldial “Virgen del Carmen”-go itxas mutilak guziak.

Ontan, oronbatak lauden gutxiago di-tugularik, afatzaldeko bostetan jarraitzeko eten zuan lendarikariak batzafa.

Egurdian esan bezela, afatzaldeko bos-tetan zuten batu zuan Batzafa-Ikuriak ugari afatzaldean ese.

Fiscalak gendun lenengo izketan. Ona emen arek esandakoa: Manuel Martinez'z azke uzten diogu. Quiroga ta Exposito len bezin erudun go ditugu.

“Virgen del Carmen” arapatu ta Bilbao'ratu zutenen, pozez artu gendun garapenaren beia. Ez gendun, beia, us-

Gizatasuna, nun...?

BAREN oro ozpindua dut orainaldian. Noski, ozpintasun mingotza beaf pen-sagabeko jakosun itunetaz oldozten ekin ezkerot. Korapilatu dut bafena ta era berez korapiloz motrotua burua ere.

Etzirudin ba, orlako jakosunen gerta-aldi, egun senti igaro befi afek... eulertzen? Astelenekoetaz ari nazazu. irakur-le: astelenekoetaz!

Uste gabe, danon kalterako, zoritxar-aldi beaf zuan. Batzuentzat eta besteon-tzat; eurentzat eta geurentzat; ordea... oen aitean gure Aberlarenzat zamarik astu-nenakoa.

Gudat' sortzaleak genitun asieraren eru-dun: oen aurkalaritak ordea amaiera lo-tsagafi itunaren pizlari.

Besteen gizatasunak zenbaterafoko aul-tasuna duan jakien ganean izanik, gurea, euzko gizatasun pare-gabea, belatnik be-lau gure asaba zaafetatik zindo ta ke-mentu datokigun gizatasuna. beste aul-dutako oen parez-pare jafi nai izan di-gute.

Guen-gueneko malara galendurik eta beste latefi prankoren eredu ager-oi zi-tzaigun enda-izakera... beeko malara amil-ka, ari potot bat bialdiz edo antzeko itxu-ran erortzen utzi zao. Euzko abendeari dagokion ezaugarri gabe, orban beliz aundia mairere zur-zabalean bezin nabarmen dakusgularik.

“OI jakintza izpirik “kulturalik” gabe-koen efuz sortutako naaskeri tamalgial! OI Gure Aberlaren izen ona goorafo-koen begiko izatera eldu intzan giza-enda zaafa! “Ikin akust!” Garbitz beafen ago...! Lenbailen...!

Orbandu zaigu bai. Zoritxafean, ordea egiz... mincut! Egiña dagoat' kito.

Ordea euzko-biotz gutxi senti nizan aldi ortan. Apika bat bera ere ez. Atzebi-biotz prankoren usia bai ofatiko laixet' nabari.

Lo-tsagafi zizaidan una ofek, edut be-lakon, iges egingo. Etzeko oroit itun oie-takoa latsa sartu zait... Biotz gabeen egintza odolozale baten auzer bai-nutan ene nini ma'koztuak. ITa ene aitautek, bai benetan euzkoen gogoa bururatu zitzaidal!

Zein niti senti nuen euzko gizatasun-aren zentzuko egintz jarraio! Zein gertu ordea, basamortuko pizti amofatuen grin zital goretia!

Aldizka, buruko korapiloen kibitz bila ekiten... gure Aberlaren aldakuntza ote-zan oldozmenez moskofitzen nintzan.

Euzko-biotzak ote ziran edo... asietean ordea... indar-befiz ormitu... itzaropena sendotu.

Ez bai nun (lo-tsagafikeri aitan) euzko izakioko daramazkigun biotz zatirik bafun-ta: atzebi-usiz zearo kutsutak ziran egiz-ta: atzebi-befiz senti nintu schiean, Euz-kadi'ko etorkizunaren geroak, babesa euz-ko mailate diranak osatuko dutela gein-ixeo... gogoratzean.

Ta ozpintasun garatz-aldi izan zaitzidan ikusizkizunak, zertxo bat bederik arintzen zitzaizkidal! nabaritzean... Aberi ta enda-zeuse zindo bereziarenaren ezkerleku gure gaudet aberlaren arkitzen dala epaiga-be ezagutu nuan.

ILINTXA

GUDA-OTSAK

SUKARIETA GUDALORO

Larinaga Irezabal'dar Koldobika. For'kua; Ibaeta da Gorostizaga'lar Gilenka, Bermeo'kua; Santa Maria eta Iratxegi'lar Andoni, Bermeo'kua eta Bildosola San Nicolas'dar Timo-ta, Bermeo'kuari agintzen yakoe as-telenerako Iturbide'ko gudaletxian aurkesta daitezala. Ofela ez egile-kotan igesle edo profugo etsiko dira.

ARITIMUSO IZKILAZKAREN Gudaloro onetako gudarit dlan Maskarua'lar Jabier, Zuluteta'lar Pan-tzezza, Pagola'lar Jokin, Mercedo'lar Andoni, Fernandez'lar Efronan, Za-randona'lar Jagoba, Gozalez'dar Ima-nol, Osoro'lar Andoni eta Etxebarri'lar Joseba Mirena'ri eta beste etxian dagozan gudarit gustie agintzen ya-koe ogelau ordu baño len Deusto'ko gudaletxera etofi daitezala.

ERABAKIA

Fiscalak, jazarlekutik jaiki ta aundikiso, Erkalaren izenez-zean: Javier Quiroga, Candido Exposito ta Prudencio Gordon (fisc-egia) eriotzarako epaitzen ditut. Manuel Martinez gelditu befi azke.

Ondoren batzarkideak autardi bidez era-bafia befitzea ala ez befitzea, egin dute. Lenengo: Quiroga' jaurenentzat, danak go batez.

Bigafen: Fulgencio Gordon'entzat, danak go batez. Irugaen: Candido Exposito'entzat, 12 autarki, 2 aurka.

Euzko guda-oñetan

ERNE TA SENDO DAGOZ

Atzokoan giñoana gaurkoan bere esan beaf, ezta ba bapere goraberarik izan Euzkadi'ko guda-oñetan.

Negurik gogofena ila oneitan izan oi da-ta, gudaritak ez dagoz lo. Txabolak alik jasekoen eta egokienak egiten asi di-ra, lubanak be busti eta ezorik gitaiz: izateko eran gertu dazoez.

Azken egunetan eguzki epelaz indar-

Areik aldiak!

Areik aldiak irakurle, bako ta afatasunian bizi gintzazunak, gure euzko-mendijetan garbi, jolasturik! Bana afotzaren bustaripian egon zoritxafez, eta afotzaren naste lgoingafietara bultzau gaur bustaripiak. Irakurle, nolz ausiko yuagu bustafi ori?

“EGUNA” LABURDYN

“Euskalduna”, “Le Courier”, Lespee aundikia..

Aikenengo idazkitxoan genion “Euskalduna” Lapurdi'n euskeraz ateratzen dan izparringi bakara, fa-sista baten eskuetan dagoela. Eta ala da zoritxafez. Baron de Lespee du bere izen aundikia. Asko esan go-nezakegu aun onetaz bafan izparringi-ak txikitu dituztenetik, idazkiak ere mostu beafean geran eskeroz, esan dezagun bakarik, itz gutxitan: Diru askodun kerten bat baño ezjala. Ez nik esaten detalako baizik, Lapurdi gutzian agustilak berak ere ala diot-lakoa, eta gainera...

Barne abrituko efi txiki batean, iru gipuzkoar giñan, bertako Endore jaunaren etxera baskaltzeko deitua Aparta mutila, gure Endore au, mu-daketa gaitetan izanik Baron de Les-pee eta bere idaskaria ere maiera deitua izan.

Edozein isketa sortzen zait, an as-ten zitzaigun Endore auna. Araso oietan Baron de Lespee Jaun Agur-gafia an ikasia denez, erabaki...; Baron de Lespee Jaun Agurgafia oi duben jakinduriarekin ezango digu... abaf eta abaf. Baskari gutzian ber-din, Baskal bitariek erabili xamu-rak, beste batean aiatu bearko.

Noiz bait ere bukatu da ba eta bai alde egileko garaia eldu eik fa-sista bikotetentzat. Bere etxe apa-riko atarano lagundu ondoren etofi zaigu ba gure alkate jauna eta ara bere gastalar mordoluan zer esaten digu: Barro grande, eh? El, no di-nero, todos ver... (emen bi uskuak, kopet gain alde banatan, jartzen di-lu) pero...

—Zenun argazki edefa itz gutxi-tan. Ori degu gure Baron Jauna La-purdi'n. Guziak dakite eta batzuk dio-te, astu aundi bat dala, bafon ureak estaltzen diskio belafiak aufetik... ez ordea atzetik.

Befiz ete aterako da bai, jasad, onen kontura eta bere ordez Ibar-negarai aldun. Au bai degula sator langilea. Beste?... sakuren estula onen ondango. Ziur nago, Ibar-negarai'k euzko balio Lespee'ri: Efiak etzaitu nai iru herbielatetik bi erbe-tekoak dituzualko, Lespee'k Packard eta Rolls a saldu edo bota eta IJ Peugeot erosiko lituskela.

Franco'ren jarraitzaileak ere ezagu-tu dute dirudinez, Ofegatik Lespee-ren bi izparringi “Euskalduna” eta

Guda-Ipuinak

Negafakak expaltras oraingo guda-zantafeko jazokunak, lantzan bein baf-aldi bat bere egin leike mendi eitzeko gaurkaz.

Badakizube mendiko iluntasunian beti ikusten dirala obeto argi tximistadak ga-bez egunez bafio.

Ta basefietan beti dabikla argia ba-tera ta bestera leyo aufetik, edo basaz betetako bidietatik “parola”, baita oraingo txiskerual “zigafoa” bixuteko... ta abaf.

Dana dala argi asko, ikusten zan gaba-ren lenengo iluntzeko ordubetan “Bizka” ko efi baten.

Bardin da batian zein bestian, izenak ez dauko ardurarik.

Ango “milizianak”, guda-mutilak, zur, gozan baten bat atrapatuko, ze efi an-terute, andia egoan gabez, “Morse”ko argi kifuakaz berbaz ebiltzala “patxistak” eta.

Gau ilun baten ikusi zituben, “pinudi” eitze baten argi batzuk, ta prest jafi zi-ran atrapan naitik ta nortuk zirean. baf-zan sarija emetoko argidunak.

Ilil-ixilik igoten asi ziran mendiz go-ra, zaratarik egin barik, lantzan bein iku-sirik, ondo argiak bizuten bafiran edo ez.

Ta argiak txist eta txist, gerozgo ba-le aldutuben euren efioko gora-berak konte-tan, ixeran apizian.

Gure “miliziano” azkarak asi ziran luf-aren kontra euren soifa estalduriko eue-kaña ta, batak alde batetik eta bestiala bestetik, jgan ziran ondo ondoraño, bata bestiar esanaz; Etexauk duderik be, euk-rek dozak!

Au esanaz batera, izkiliuak auferatu ta “altos” bota eutsen gogoa ta sendo:

—¡Alto a la República! ¡Viva la Re-pública! ¡Arriba las manos! ¡Gora es-kubak!

Ta olango didafakaz bildutut egin et-tuben argidun basefietak bi. “mafo-majo” jearafit egozan lekuban, “zigafo” bana espantetan ezkeite zitubela, iluntzeko bala aldutuben euren efioko gora-berak konte-tan, ixeran apizian.

—¡Enel! ¡Zuek zatie argidunak?—esan eutsen batek—. ¡Ze argi edo ze afayo da biltzue emendik?

—Emen etxauk beste argirik inguru gut-tijan zeruko ixefak eta geure zigafoaren argitaldiek baño, ta.

Au esanaz danak bafu baten jafi xiran. Mutilak arnaz estak, eta Patxiko ta Efronan. Gibelondo'koak, euren sustu edo larialdia igaro ta beste zigafoetxu bana bir-turik.

Patxiko'k abestu bertiso auzue abestu eutsen:

Ilunetan-ilunetan safi egoten gura bafiketaz, etxe ondoko solo eitzetan guda befiaren kontutan Gasteak zatie orain diño ilun argiak igerteko, Patxiko ta Efronan garozala Efi gutzizak bakiela.

ERLETXUE

“Le Courier” daukan baren alda. Bafan luzatu egin gera uste gabeaz Baroiaren kontutik. Ufenguan jar dungo gera bere izparringiatzaz.

TXARANBEI